

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

директор педагогічного коледжу
ЧНУ ім. Ю.Федьковича
О.І.Чернюк

«СХВАЛЕНО»

методичною радою педагогічного
коледжу ЧНУ ім. Ю.Федьковича
протокол № 5
від «26» березня 2019 р.
Голова методичної ради
М.І.Сичова

Програма вступних випробувань з музичного мистецтва

(гра на музичному інструменті, визначення вокальних даних,
сольфеджіо і теорії музики та питання «Музичного мистецтва»
з програми у загальному закладі середньої освіти)

спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Розглянуто на засіданні
циклової комісії
викладачів фортепіано
М.А.Т. Т.О.Тирон
протокол № 8 від «21» березня 2019 р.
циклової комісії
викладачів народних інструментів
А.І.А. Л.І.Алексєєва
протокол № 8 від «19» березня 2019 р.
циклової комісії
викладачів диригування
та постановки голосу
А.В.Г. А.В.Гурська
протокол № 8 від «11» березня 2019 р.
циклової комісії
викладачів музично-теоретичних дисциплін
А.І.Т. А.І.Тирон
протокол № 8 від «21» березня 2019 р.

Чернівці, 2019 р.

Пояснююча записка

Музика – єдина всесвітня мова, її не потрібно перекладати.

Вплив музики на формування особистості дитини та на розвиток творчої діяльності дітей дуже велика. Музика, як і будь-яке мистецтво здатне впливати на всебічний розвиток особистості дитини, спонукати до морально-естетичних переживань, вести до перетворення навколишнього, до активного мислення.

Всебічність музичного виховання виступає як один з ефективних шляхів морального збагачення, формування особистості дитини. Вплив музики об'єднує дітей в єдиному переживанні, стає засобом спілкування між дітьми.

Вчитель музики мусить володіти різноманітними методиками виконавської майстерності, бути відкритим до нових наукових психолого-педагогічних винаходів у музичній сфері. Майбутньому вчителю музики необхідно володіти знаннями в галузі історії та теорії музики, диригування, вокалу, хорової майстерності, володіти навичками гри на музичному інструменті.

Вступати до педагогічного коледжу на музичний відділ можуть учні на основі базової загальної середньої освіти, які мають музичну освіту, досконало володіють шкільною програмою та володіють грі на музичному інструменті.

Програма вступних випробувань з музичного мистецтва охоплює всі теми шкільних програм базової загальної середньої освіти:

- Музичне мистецтво для учнів 1-4 класів (оновлена, 2017 рік),
- «Мистецтво. 5 – 9 класи» для учнів 5-9 класів (оновлена, 2017 рік).

Навчальна програма «Мистецтво. 5-9 класи» (авт. Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова) включає три блоки: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво».

Програма вступних випробувань дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного екзамену в навчальний заклад. До програми не включено зміст блоку «Образотворче мистецтво».

Мета вступних випробувань полягає в оцінюванні рівня підготовленості абітурієнтів для конкурсного відбору на навчання в педагогічний коледж ЧНУ ім. Ю.Федьковича і досягається шляхом реалізації таких завдань:

- оцінка емоційно-ціннісного ставлення абітурієнтів до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів, естетичних потреб;

- перевірка рівня сформованості системи художніх знань, яка відображає видову специфіку і взаємодію мистецтв;

- діагностика рівня розвитку навичок сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ;

- виявлення здатності до художньо-творчого самовираження, до діалогу;

- оцінювання розвитку художніх здібностей, креативного мислення;

- виявлення сформованості потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Програма вступних випробувань включає в себе три етапи:

I – етап

Гра на музичному інструменті: абітурієнт повинен виконати напам'ять програму, яка за рівнем складності відповідає випускній програмі музичної школи.

При виконанні музичних творів абітурієнт має продемонструвати масштабність музичного мислення, почуття музичної форми, передачу музичних образів, увагу до ладо-гармонійної зміни інтонаційних оборотів, багатство нюансів, володіння різноманітністю звукової палітри, достатній технічний рівень володіння інструментом для створення художнього образу твору вітчизняних та світових композиторів та культуру виконання.

II – етап

Визначення вокальних даних: абітурієнт повинен виконати вокальний твір, продемонструвавши чистоту інтонування, переконливість індивідуального виконавського трактування вокального твору та достатній рівень вокальних навичок.

III – етап

Складається з теоретичної та практичної частини.

Під час проведення випробування з *«Сольфеджіо і теорії музики»* та питань *«Музичного мистецтва»* з програми у загальному закладі середньої освіти абітурієнт повинен показати теоретичні знання з програми *«Музичного мистецтва»*, володіння основами музичної грамоти, знати вживані правила та знаки нотації, буквені позначення звуків, знати: квінтове коло тональностей, паралельні тональності, основні види метру; вміти будувати та інтонувати гами, інтервали, акорди, акордові послідовності у тональності та від звуку; мати навички читання нот з аркушу та визначення на слух ладів, інтервалів та акордів.

Порядок здачі творчого конкурсу

I. Гра на музичному інструменті

Виконуючи сольну програму, абітурієнт повинен продемонструвати творчі здібності, що засвідчують його професійну придатність до навчання за спеціальністю «Музичне мистецтво».

Абітурієнт повинен виконати (бажано різноманітні за характером твори):

- етюд;
- поліфонічний твір дво-триголосного складу;
- твір великої форми (рондо, варіації, одну-дві частини сонати);
- п'єсу;

Програма фахового творчого конкурсу передбачає виявлення належного рівня професійної підготовки та художньо-творчих можливостей абітурієнта. Ступінь складності включених до програми різних за жанрами, стилями, формою творів визначається програмовими вимогами. Концертне виконання програми не повинно перевищувати 20-25 хвилин, але з повноцінним виявленням рівня музичної думки абітурієнта, його творчим відношенням до музичних творів, рівнем технічної підготовки, своєрідності трактування та артистичності виконання.

Етюд

Студент повинен продемонструвати:

- належний рівень технічного розвитку,
  - добре організований виконавський апарат,
  - гнучкість і пластичність,
  - моторику і економію рухів,
  - аплікатурну дисципліну,
  - точну атаку звуку,
  - чітку артикуляцію,
  - керування технічним процесом,
- що підпорядковується художнім завданням виконання етюду.

Рекомендовані твори

Фортепіано

1. А.Бертіні, 28 вибраних етюдів, Тв. 29, 32 № 25-28;
2. Г.Беренс, Тв. 61 Вибрані етюди;
3. А.Лешгорн, Тв. 61. Етюди № 27, 29, 32, тв. 136 (за вибором);
4. К.Черні, тв. 299 I-II т.;
5. К.Черні, тв. 718. Етюди: № 17, 20, 23-25, 28, 29, 32, 33, 34, 27-40;
6. К.Черні, тв. 740. Мистецтво рухливості пальців: № 1-6, 10-17, 18,21,23,33;
7. Л.Шитте, Етюди (за вибором).

Бандура

1. К.Дьорінг, Етюд G-dur, збірник Етюди IV клас, с. 98;
2. В.Єфімов, Етюд D-dur, збірник Етюди IV клас, с. 44;
3. К.Черні, Етюд G-dur, збірник Етюди IV клас, с. 9;
4. К.М'ясков, Етюд h-moll, збірник Етюди V клас, с. 31;
5. В.Таловиря, Етюд e-moll, збірник Етюди V клас, с. 39;
6. С.Рубінштейн, Етюд e-moll, збірник Етюди V клас, с. 49.

Баян, акордеон

1. А.Лешгорн, Етюд Соль мажор, зб. Школа гри на акордеоні, ст.108;
2. К.Черні, Етюд Соль мажор, зб. Школа гри на акордеоні, ст.109;
3. Л.Шитте, Етюд До мажор, зб. Школа гри на акордеоні, ст. 106;
4. Г.Беренс, Етюд До мажор, зб. Баян, ст. 126;
5. К.Гурліт, Етюд До мажор, зб. Баян, ст. 123.

Поліфонічний твір

Твори можуть бути різного поліфонічного викладу.

Слухові та виконавські зусилля повинні бути спрямовані на

- розуміння стильових особливостей твору та поліфонічного мислення автора,
- дотримання закономірностей розвитку музичного матеріалу.

Абітурієнт повинен продемонструвати:

- уміння виявляти самостійність голосів, шляхом різного їх виконання у тембрально-динамічному відношенні,
- пластичність голосоведення та виразність інтонування кожної лінії,
- точне відтворення штрихів і мелізмів.

Уміння творчо застосовувати виконавські засоби сприятимуть художньо-повноцінному виконанню твору.

Рекомендовані твори

Фортепіано

1. С.Павлюченко, Фуги (за вибором);
2. І.С.Бах, Двоголосні та трьохголосні інвенції (за вибором);
3. О.Лядов, Канон до мінор тв. 4 № 2;
4. М.Глінка, Фуга ля мінор;
5. А.Борисевич, Інвенція та фугета;
6. Ю.Щуровський, Фуги (за вибором);
7. Д.Кабалевський, Маленькі органні прелюдії та фути (за вибором).

Бандура

1. Й.С.Бах, Менует G-dur, зб. Й.С.Бах. Зошит Анни-Магдалени Бах, с. 15;
2. Й.С.Бах, Менует d-moll, зб. Й.С.Бах. Зошит Анни-Магдалени Бах, с. 11;
3. М.Дремлюга, Прелюдія та фуга, зб. Бандура IV клас, с. 53;
4. О.Гедіке, Інвенція, зб. Бандура III клас, с. 36;
5. Й.С.Бах, Арія, зб. Альбом бандуриста, вип. 1, с. 17;
6. М.Дремлюга, Пасакалія, зб. Бандура V клас, с. 52.

Баян, акордеон

1. Й.С.Бах, Менует ля мінор, зб. Поліфонічні п'єси Й.С.Баха та його синів, ст.9;
2. Й.С.Бах, Бурре Фа мажор, зб. Поліфонічні п'єси Й.С.Баха та його синів, ст.13;
3. Ой з-за гори кам'яної, обр. М.Леонтовича, зб. Вивчення поліфонічних творів у класі баяна, ст. 16;

4. В.А.Моцарт, Алєгро, зб. Вивчення поліфонічних творів у класі баяна, ст.86;
5. Л.Бєтховєн, Менует, зб. Вивчення поліфонічних творів у класі баяна, ст.87;

Твір великої форми

Абітурієнт повинен продемонструвати:

- масштабність мислення,
- розуміння особливостей музичної мови класичної форми, структури твору, тематичного матеріалу та прийомів його розвитку,
- здібність цілісно охоплювати форму в її безперервному розвитку при образній контрастності та тонально-тематичному поєднанні головної, побічної і заключної партій,
- відчуття цілісності і наскрізної єдиної лінії в інтерпретації твору,
- ритмічну стійкість, темпову єдність виконання, а також прозорість гри і точність виконання усіх деталей тексту,
- вміння вільно переходити з одного виду фактури на інший,
- розуміння специфіки використання педалі.

Рекомендовані твори

Фортепіано

1. Д.Скарлатті, 60 сонат (за вибором);
2. Д.Чимароза, Сонати;
3. М.Клементі, Сонати (за вибором);
4. А.Хачатурян, Сонатина До мажор;
5. О.Лізогуб, Українська пісня з варіаціями;
6. В.А.Моцарт, Сонати: № 5, Соль мажор, № 7 До мажор, № 16.Сі-бемоль мажор;
7. Л.В.Бєтховєн тв. 2, № 1. Соната № 1 фа мінор, тв. 10 № 1. Соната № 5 до мінор, ч. 1, 6 легких варіацій Соль мажор.

Бандура

1. К.М'ясков, Варіації на українську народну тему, зб. Струни вічності, с. 71;

2. В.Петренко, Рондо, зб. Альбом бандуриста, вип. 1, с. 19;
3. І.Марченко, Рондо, зб. Альбом бандуриста, вип. 1, с. 22;
4. Л.Бершак, Сонатина, зб. Альбом бандуриста, вип. 2, с. 38;
5. М.Гвоздь, Од Києва до Лубен, зб. Твори для бандури, с. 98;
6. М.Гвоздь, Ой Марічко, чичері, зб. Твори для бандури, с. 96;
7. М.Гвоздь,, Ой джегуне, джегуне, зб. Твори для бандури, с. 107.

Баян, акордеон

1. Д.Чімароза, Соната соль мінор, зб. Вибрані сонати та сонатини зарубіжних композиторів, ст. 16;
2. М.Клементі, Сонатина Соль мажор, 1 ч., зб. Вибрані сонати та сонатини зарубіжних композиторів, ст. 19;
3. Г.Гендель, Пасакалія, зб. Хрестоматія акордеоніста 5 клас, ст. 20;
4. Л.Бетховен, Рондо, зб. Хрестоматія акордеоніста 5 клас, ст. 29;
5. А.Діабелі, Рондо, зб. Школа гори на акордеоні, ст. 164

П'еса

Може бути кантиленного або рухливого характеру.

Абітурієнт повинен показати широку палітру мелодико-інтонаційних, ритмічних, поліфонічних, ладо-гармонічних, фактурних засобів, що розкриває елементи п'єси, зокрема:

- тактильне відчуття дотику до клавіатури, зумовлене усвідомленням художньо-звукового завдання,
- володіння моторикою, гнучкістю, технічними навичками та прийомами,
- темпо-ритмічну виразності, широку палітру динамічних відтінків,
- розуміння музичної мови,
- застосування різних видів художньої педалізації, її зв'язок з інтонуванням мелодії, зміною гармонії та темпо-динамічною стороною виконання,
- витончені емоційні відтінки та глибокі почуття своїм виконанням,
- образно-виразне трактування музики.

Рекомендовані твори

Фортепіано

1. А. Бабаджанян, Прелюдія;
2. М. Глінка, Ноктюрн;
3. Е. Гріг, тв. 62 Гуморески, тв. 3 Поетичні картинки (за вибором);
4. В. Довженко, Весна-весниця, Веснянка;
5. Ф. Мендельсон, Пісні без слів (за вибором);
6. П. Чайковський, тв. 37. Пори року;
7. Ю. Щуровський, Лісова казка. Вечірня пісня, Прелюдія Мі мажор, Елегічний прелюд.

Бандура

1. Українська народна пісня Добрий вечір, дівчино, обр. С. Баштана, зб. С. Баштан Твори для бандури, с. 36;
2. С. Баштан, Мрія, зб. С. Баштан Твори для бандури, с. 39;
3. М. Гвоздь, Ченчик, зб. Твори для бандури, с. 92;
4. Ф. Да Мілано, Концона, зб. Струни вічності, с. 66;
5. Пливе човен, аранж. В. Автодійчук, зб. Струни вічності, с. 65;
6. Л. Матвійчук, Веселий ранок, зб. Альбом бандуриста, вип. 2, с. 8;
7. М. Лисенко-Дністровський, Елегія, зб. Альбом бандуриста, вип. 2, с. 11;
8. К. М'ясков, Наспів.

Баян, акордеон

1. Укр. нар. пісня Садам, садом, кумасенька, в обр. А. Іванова, зб. Хрестоматія акордеоніста 5 клас, ст. 9;
2. Рос. нар. пісня Как со вечера пороша, в обр. В. Коростилева, зб. Хрестоматія акордеоніста 5 клас, ст. 5;
3. Укр. нар. пісня Подоляночка, в обр. Л. Ревуцького, зб. ДМШ 4 клас, ст. 23;
4. В. Власов, Веселий трамвай, зб. Дитячий альбом, ст. 12;
5. З. Жиро, Під небом Парижа, зб. Баян 3 клас, ст. 70.

II. Визначення вокальних даних

Під час визначення *вокальних даних* абітурієнт повинен вміти:

- заспівати дві пісні (одну під власний акомпанемент, другу – без супроводу);
- користуватися елементарними навичками звуковидобування;
- володіти чіткою дикцією та артикуляцією;
- регулювати дихання
- чисто відтворювати звук та ритмічний малюнок.

Перевірка вокально-хорових даних передбачає:

- виявлення рівня користування голосом;
- художнє виконання пісні (культура поведінки на сцені, усвідомлення художнього задуму авторів твору);
- перевірку діапазону голосу, ритму та слуху абітурієнта.

Орієнтований перелік творів:

Народні пісні та їх обробки:

1. «Вербовая дощечка», «Галя по садочку ходила», «Ой єсть в лісі калина», в обр. Л.Ревуцького;
2. «Женчикок-брєнчикок», «Ягілочка», в обр. Я.Степового;
3. «Ой на горі жито», в обр. К.Стеценка;
4. «Ой літає соколонько», в обр. Г.Верьовки.

Пісні дошкільного репертуару:

1. «Якщо добрий ти» з м/ф «День народження Леопольда», муз. Б.Савельєва, сл. М.Пляцковського;
2. «Усмішка» з м/ф «Крихітка Єнот», муз. В.Шаїнського, сл. М.Пляцковського;
3. «Колискова ведмедиці» з м/ф «Умка», муз. Є.Крилатова, сл. Ю.Яковлєва;
4. «Нагодую тварин», муз. Є.Брилїна, сл. А.Бортняка;
5. «Коники трав'яні», муз. Є.Брилїна, сл. В.Віти.

Пісні шкільного репертуару:

1. «Правила для школярчаток», муз. Є.Бриліна, сл. К.Мухаммаді;
2. «Дощик», муз. А.Мігай, сл. Н.Кулик;
3. «Скрипочка співає», муз. В.Іванникова, сл. О.Бродського;
4. «Лелека», муз. Ю.Рожавської, сл. В.Ладижця;
5. «Вінок з барвінку», муз. І.Кириліної, сл. К.Пасічної.

Твори сучасних композиторів та естрадні пісні.

III. Сольфеджіо і теорія музики та питання «Музичного мистецтва» з програми у загальному закладі середньої освіти

Теоретична частина

Основні компетентності та їх компоненти

1. Роль композитора, виконавця, слухача у створенні, виконанні та сприйманні музики.
2. Поняття і терміни: *н'еса, ансамбль, хор, оркестр, опера, балет, інструментальний концерт, мюзикл.*
3. Елементи музичної мови (мелодія, ритм, метр, лад, темп, тембр, динаміка, регістр тощо).
4. Пісенність, танцювальність і маршовість в інструментальних творах.
5. Симфонічна казка як поєднання елементів літературного твору і музики.
6. Поняття і терміни: *пісенність, танцювальність, маршовість, увертюра, танцювальна пісня, пісня-марш.*
7. Інструменти симфонічного оркестру.
8. Поняття і терміни: *мелодія, супровід, ритм, метр, темп, тембр, динаміка, регістр.*
9. Спільність розмовної і музичної мов (посилення і послаблення звучання, чергування сильних і слабких часток, смислові наголоси, паузи).
10. Інтоніяція як основа музики. Вплив тембру на яскравість інтонації.
11. Поняття: *інтонація, музична інтонація, імпровізація.*
12. Способи розвитку музики: виконавські, динамічні, жанрові, мелодичні, темпові, ладові, темброві. Виконавське рішення музичного твору.
13. Поняття і терміни: *розвиток музики, прийоми розвитку, жанр, лад (мажор, мінор).*
14. Форма музичного твору. Рондо. Варіації. Куплетна форма.

15. Найважливіші принципи будови музики: повторення (просте, змінене – варіативне) і контраст.
16. Поняття і терміни: *музична форма, рондо, варіації, куплетна форма*.
17. Джерела і традиції української народної музичної творчості. Колискова пісня. Дитячий фольклор (дражнили, лічилки, забавлянки).
18. Календарно-обрядові пісні, їх особливості.
19. Жартівливі й жартівливо-танцювальні пісні, коломийки.
20. Троїсті музики. Історичні пісні, українська народна дума. Ліричні пісні.
21. Найхарактерніші риси української народної музики: наспівність, яскрава емоційність, ліричність.
22. Музика народна і професійна.
23. Сучасна українська музика, виконавці і композитори.
24. Поняття і терміни: *календарно-обрядова пісня, колядка, щедрівка, жартівливо-танцювальна пісня, коломийка, історична пісня, дума, лірична пісня*.
25. Пісні народів світу.
26. Танці народів світу.
27. Жанр обробки народних пісень.
28. Взаємовплив і взаємозбагачення музики різних народів.
29. Поняття і терміни: *мазурка, полька, баркарола, розспів, багатоголосся*.
30. Роль засобів музичної виразності у створенні музичного образу.
31. Основні позначення темпу в музиці.
32. Позначення основних динамічних відтінків (гучність) в музиці.
33. Різновиди народних музичних інструментів. Їх класифікація.
34. Тембри співацьких голосів. Дитячі голоси.
35. Характерні ознаки програмної та непрограмної музики.
36. Характерні ознаки вокальної та інструментальної музики.
37. Характерні ознаки хорової та симфонічної музики.
38. Взаємозв'язок народної і професійної музики.
39. Особливості взаємодії різних видів мистецтва (музики, образотворчого мистецтва, архітектури, літератури тощо).
40. Специфіка синтетичного мистецтва (хореографія, театр, цирк, кіно).
41. Різновиди ансамблів та оркестрів.
42. Характерні ознаки жанрів камерно-вокальної та хорової музики (пісня, гімн, романс).

43. Характерні ознаки жанрів камерно-вокальної та хорової музики (кантата, ораторія, меса, літургія).
44. Характерні ознаки камерно-інструментальних жанрів (прелюдія, скерцо, ноктюрн, етюд).
45. Характерні ознаки камерно-інструментальних жанрів (варіації, рондо, соната, квартет).
46. Характерні ознаки симфонічних жанрів (увертюра, концерт).
47. Характерні ознаки симфонічних жанрів (симфонія, симфонічна поема, сюїта).
48. Особливості музичної культури рідного краю.
49. Видатні митці (композитори, виконавці, мистецькі колективи тощо) рідного краю.
50. Аранжування в народній і академічній музиці.
51. Відображення етнічних мотивів у класичній і сучасній музиці.
52. Особливості музичних явищ ХХ–ХХІ ст. (джаз, рок, поп, шансон).
53. Особливості музичних явищ ХХ–ХХІ ст. (авторська пісня, мюзикл, електронна музика).
54. Особливості стилів мистецтва (античний, візантійський, романський).
55. Особливості стилів мистецтва (готика, Ренесанс).
56. Особливості стилів мистецтва (бароко, рококо, класицизм).
57. Особливості стилів мистецтва (романтизм, реалізм).
58. Особливості стилів і напрямів мистецтва (імпресіонізм та постімпресіонізм).
59. Особливості стилів і напрямів мистецтва (різновиди модернізму і постмодернізму).
60. Спадщина видатних діячів вітчизняного музичного мистецтва.

Практична частина

Інтонування окремих елементів музичної мови:

- гами до трьох знаків при ключі (двох видів мажору та трьох видів мінору)
- діатонічні інтервали у тональності (вгору і вниз). Тритони та характерні інтервали з розв'язанням у тональності.
- мажорні та мінорні тризвуки, D_7 та його обернення з розв'язанням у тональності. Вміти розв'язати тризвуки S та D у T.

- від звуку вгору і вниз інтервали та акорди.

Визначення на слух:

- мажорні (натуральний, гармонічний) та мінорні (натуральний, гармонічний, мелодичний) лади.
- діатонічні інтервали в межах октави, тритони і характерні інтервали з розв'язанням.
- мажорні та мінорні тризвуки з оберненнями.
- D₇ з оберненнями та розв'язаннями.

Читання нот з аркушу:

Мелодії зі збірок з сольфеджіо (автори Б.Калмиков, Г.Фрідкін «Одноголосне сольфеджіо», М.Ладухін «Одноголосне сольфеджіо», М.Фліс «Сольфеджіо», Я.Якуб'як «Сольфеджіо»).

Музична грамота:

Читати та будувати на фортепіано (у тональності до трьох знаків при ключі)

- мажорні (натуральний, гармонічний), мінорні (натуральний, гармонічний, мелодичний) лади.
- будувати у тональності діатонічні інтервали в межах октави, тритони (дві пари) та характерні інтервали з розв'язанням.
- у тональності вміти будувати і розв'язати головні тризвуки ладу та їх обернення.
- у тональності вміти будувати і розв'язати D₇ та його обернення.
- вміти будувати діатонічні інтервали в межах октави вгору і вниз, тритони і характерні інтервали вгору від заданого звуку.
- вміти будувати мажорні та мінорні тризвуки вгору і вниз від заданого звуку.
- вміти будувати D₇ та його обернення від заданого звуку.

Екзаменаційні питання:

Сольфеджіо

I. В тональності:

1. Гама (C, a, G, e, D, h, A, fis, F, d, B, g, Es, c).
2. Інтервали (в2, м2, в3, м3, ч4, ч5, в6, м6, в7, м7, ч8).
3. Тритони (зм5, зб4).
4. Характерні інтервали (зб2, зм7, зб5, зм4).
5. Акорди (T_3^5 , T_6 , T_4^6 , S_3^5 , S_6 , S_4^6 , D_3^5 , D_6 , D_4^6).
6. Зменшений тризвук.
7. Збільшений тризвук.
8. D_7 з оберненнями та розв'язанням.
9. Розв'язання $S_4^6 \rightarrow T_3^5$; $S_6 \rightarrow T_4^6$; $S_3^5 \rightarrow T_6$; $D_4^6 \rightarrow T_6$; $D_6 \rightarrow T_3^5$; $D_3^5 \rightarrow T_4^6$.

II. Від звуку:

1. Інтервали (малі, великі, чисті, зменшені, збільшені).
2. Акорди (B_3^5 , B_6 , B_4^6 , M_3^5 , M_6 , M_4^6)
3. D_7 D_5^6 D_3^4 D_2 з розв'язанням.

III. Спів по нотах:

Однотональної одноголосної мелодії з тактуванням у розмірах $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ та $\frac{6}{8}$, з нескладними ритмічними труднощами: ноти з крапкою, паузи, заліговані ноти, шістнадцяті в різних ритмічних групах.

IV. Слуховий аналіз:

1. Мажорні (натуральний, гармонічний), мінорні (натуральний, гармонічний, мелодичний) тональності.
2. Інтервали в межах октави (малі, великі, чисті).
3. Тритони та характерні інтервали.
4. Акорди (великі та малі тризвуки, сектакорди, квартсектакорди).
5. Домінантовий септакорд з оберненнями.

Теорія музики.

1. Володіти навичками грамотного нотного запису в скрипковому та басовому ключах.
2. Знати літерні позначення звуків та тональностей, назви октав на фортепіанній клавіатурі, кварто-квінтове коло тональностей.
3. Знати мажорні та мінорні гами до трьох знаків включно (мажор – натуральний та гармонічний; мінор – натуральний, гармонічний та мелодичний).
4. Будувати та визначати чисті, малі, великі інтервали, тритони (зм.5, зб.4) та характерні інтервали (зб.2, зм.7, зб.5, зм.4) в тональностях мажору і мінору до трьох знаків включно та від даного звуку.
5. Будувати та визначати в тональностях мажору та мінору до трьох знаків включно – головні звуки та їх обернення, D_7 та його обернення, Зб.5₃ та Зм.5₃ з розв'язанням.
6. Будувати та визначати від звука мажорні і мінорні тризвуки та їх обернення, D_7 та його обернення з розв'язанням.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень абітурієнта
Початковий	1	Має низький рівень знань; незначний обсяг понятійного апарату не дозволяє характеризувати художні образи; демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності.
	2	Виявляє слабку мотивацію щодо пізнання знань; знає незначну частину тематичного матеріалу, майже не володіє спеціальною музичною термінологією; словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні.
	3	Виявляє інтерес до пізнання музичних явищ періодично; знає незначну частину тематичного матеріалу; у висловленні вражень послуговується обмеженим понятійним запасом;.
Середній	4	Не завжди усвідомлює художньо-образний зміст музичних творів; застосування знань та спеціальної музичної термінології задовільне.
	5	Виявляє позитивну мотивацію щодо власної діяльності; частково володіє навичками й уміннями, що дає змогу характеризувати окремі поняття; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології.
	6	Виявляє здатність емоційно сприймати і відтворювати основну частину теоретичного матеріалу, має позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності, хоча не завжди вміє послідовно та логічно характеризувати музичні твори; виявляє часткову здатність самостійно виконувати практичні завдання.
Достатній	7	Виявляє здатність аналізувати музичні твори та явища; володіє певним термінологічним запасом, але у викладенні думок і вражень припускається термінологічних помилок; обізнаний у найважливішому тематичному музичному матеріалі, але знання нестійкі.
	8	Має позитивну мотивацію щодо пізнання та інтерпретації мистецьких явищ, стандартне мислення; вміння оперувати музичною термінологією при аналізі музичних явищ розвинені недостатньо.
	9	Виявляє позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та їх зв'язку з життям, достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології.
Високий	10	Виявляє стійку позитивну мотивацію щодо пізнання життєвих та мистецьких явищ, має міцні знання програмового матеріалу, уміє обґрунтувати свою думку, але може допускати несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології в аналізі музичних творів.
	11	Виявляє позитивну мотивацію щодо пізнання та музичних явищ; володіє тематичним матеріалом у межах програми, демонструє вміння оперувати спеціальною термінологією в інтерпретації творів, асоціювати їх з творами інших мистецтв.

	12	Володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання музичних явищ, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв; має ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми; вільно оперує спеціальною термінологією; виявляє нестандартність художньо-образного мислення.
--	----	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА «МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА» З ПРОГРАМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1. Аристова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 1 кл. / Л.С. Аристова, В.В. Сергієнко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – 128 с.
2. Аристова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 2 кл. / Л.С. Аристова, В.В. Сергієнко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – 128 с.
3. Аристова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 3 кл. / Л.С. Аристова, В.В. Сергієнко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 112 с.
4. Аристова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. / Л.С. Аристова, В.В. Сергієнко. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. – 128 с.
5. Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.Г.Кондратова. –Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2015. – 176 с.
6. Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.Г.Кондратова. –Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2013. – 176 с.
7. Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.Г.Кондратова. –Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2014. – 216 с.
8. Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.Г.Кондратова. –Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2015. – 208 с.
9. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К: Школяр, 2012. – 144 с.
10. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К: Школяр, 2012. – 144 с.
11. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 3 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – К: Школяр, 2013. – 160 с.
12. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закладів. – Київ: Школяр, 2015. – 176 с.
13. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 5 кл. – К.: Школяр, 2005. – 160 с.
14. Лобова О.В. Музичне мистецтво: підруч. для 6 кл.– К.: Школяр, 2006. – 160 с.
15. Масол Л.М. Мистецтво (інтегрований курс): підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Київ: Видавництво «Світоч», 2013. – 240 с.
16. Масол Л.М. Мистецтво (інтегрований курс): підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М.Масол. – Київ: Видавництво «Світоч», 2014. – 208 с.
17. Масол Л.М. Музичне мистецтво: підруч. для 5 кл. для загальноосвіт. навч. закл. / Л.М.Масол, Л.С.Аристова. – Харків: Сиція, 2013. – 160 с.
18. Масол Л.М. Музичне мистецтво: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М.Масол, Л.С.Аристова. – Харків: СИЦІЯ, 2014. – 160 с.

19. Масол Л.М. Музичне мистецтво: підручн. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М.Масол, Л.С.Аристова. – Харків: СИЦІЯ, 2015. – 130 с.
20. Масол Л.М. Мистецтво (інтегрований курс) підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Г.В. Кузьменко, Н.А. Лемешева. – Київ: Видавництво «Світоч», 2015. – 192 с.
21. Масол Л.М. Мистецтво: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М. Масол. –Х:ФОЛЮ, 2016. – 240 с.
22. Масол Л.М. Мистецтво: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.М. Масол. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2017. – 224 с.

